

Langetermijnvisie Schelde-estuarium

Omdat het Schelde-estuarium een mooie toekomst verdient,
schreef AWZ met Rijkswaterstaat LTV. Een Langetermijnvisie voor onze meest besproken rivier.

Introductie

In januari 1999 gaf de Technische Schelde Commissie (TSC) de opdracht aan Rijkswaterstaat directie Zeeland (RWS Zeeland) en de Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ) om een Langetermijnvisie voor het hele Schelde-estuarium op te stellen. Op 18 januari 2001 – twee jaar later – is die Langetermijnvisie door de TSC vastgelegd. Daarmee was er voor het eerst een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse visie beschikbaar voor dit belangrijke en prachtige gebied. In de visie spelen drie

Waterspiegel

Jaargang 3 – Nummer 1/2

Januari/Februari 2002

Maandelijks gratis magazine

Ministerie van de Vlaamse

Gemeenschap

Departement Leefmilieu en

Infrastructuur

Contact:

Tom Moortgat

Tel. 02-553 77 12 Fax 02-553 77 05

Tom.Moortgat@lin.vlaanderen.be

Rik Bervoets

Tel 02/553 73 34 Fax 02/553 77 05

Rik.Bervoets@lin.vlaanderen.be

V.U.:

ir. Jan Strubbe

Directeur-generaal,

Administratie

Waterwegen en Zeewezen

Graaf de Ferraris-gebouw, 6de verd.

Koning Albert II-laan 20, bus 5

1000 Brussel

functies een hoofdrol: Veiligheid, Toegankelijk en Natuurlijkheid. De ambtenaren die de visie voorbereidden, hielden bij het schetsen van een toekomstbeeld maximaal rekening met deze drie functies. Het werd dus een integrale visie.

Met het vaststellen van de Langetermijnvisie door de TSC werd het boek nog niet gesloten. In tegendeel, toen begon de maatschappelijke en politieke discussie over de toekomst van het Schelde-estuarium.

Gedurende de voorbije maanden werd er dan ook intensief gediscussieerd in de regio zowel op officiële vergaderingen en als

tijdens informele bijeenkomsten. De regeringen van Vlaanderen en Nederland bepaalden onder-tussen hun standpunt over de Langetermijnvisie en beslisten zij over de consequenties die ze daaraan willen verbinden. Gedurende de komende jaren zal er nog veel gebeuren in het gebied van het Schelde-estuarium zoals o.m.: het uitwerken van de visie in beleidsmaatregelen, her-nieuwde discussies, officiële inspraak en uiteindelijk het in praktijk brengen van de maatregelen.

In deze Waterspiegel vindt u een samenvatting van de belangrijkste zaken.

Hoe zit de Langetermijnvisie in elkaar?

In de Langetermijnvisie Schelde-estuarium wordt er ver vooruit gekeken, zo'n 30 jaar. Ook de weg naar die 'lange termijn' komt aan de orde. Zo wordt een samenhangende visie geschetst voor de hele periode tot ongeveer 2030. Het document bestaat uit drie delen:

- Situatieschets Korte Termijn
- Streefbeeld 2030
- Ontwikkelingsschetsen 2010

In de Situatieschets Korte Termijn wordt de situatie beschreven die over zo'n 5 jaar wordt verwacht. Daarvoor is de huidige situatie als uitgangspunt genomen. Deze is aangevuld met de veranderingen die op korte termijn te verwachten zijn als gevolg van reeds geplande maatregelen en het vastgestelde beleid.

In het Streefbeeld 2030 worden de doelen verwoord die over 30

jaar bereikt zouden moeten zijn. Dit Streefbeeld geeft de richting aan voor maatregelen die op korte en middellange termijn genomen zullen worden.

Om dit Streefbeeld te bereiken zijn op middellange termijn maatregelen nodig. In een viertal Ontwikkelingsschetsen 2010 worden alternatieve routes aangegeven op weg naar het Streefbeeld. De Langetermijnvisie maakt nog geen keuze uit de Ontwikkelingsschetsen. Gezamenlijk geven ze de bandbreedte aan voor het beleid en beheer op middellange termijn.

Streefbeeld

In het Streefbeeld zijn de beleidsdoelen voor 2030 opgeschreven. Het begint met het hoofddoel voor het hele estuarium.

Het Schelde-estuarium is in 2030 een gezond en multifunctioneel estuarien watersysteem, dat op duurzame wijze wordt gebruikt

voor menselijke behoeften.

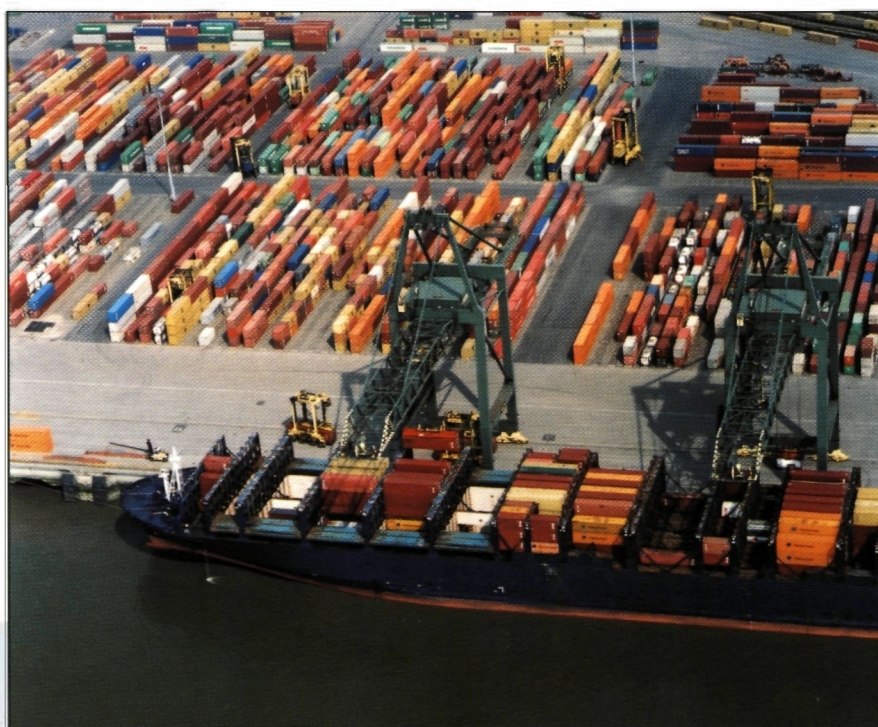
De essentie van het Streefbeeld is verwoord in vijf kenmerken.

1. De instandhouding van de fysieke systeemkenmerken van het estuarium is het uitgangspunt voor beheer en beleid;
2. Maximale veiligheid is een belangrijke bestaansvoorwaarde voor beide landen;
3. Als trekpaard voor de welvaart zijn de Scheldehavens optimaal toegankelijk;
4. Het estuarien ecosysteem is gezond en dynamisch;
5. Nederland en Vlaanderen werken bestuurlijk-politiek en operationeel samen.

De opzet van het project

De Technische Schelde Commissie gaf twee jaar geleden de opdracht om de Langetermijnvisie voor te bereiden. De Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ) in Vlaanderen en Rijkswaterstaat Directie Zeeland (RWS) namen hierbij het voortouw. In de voorbereiding lag de nadruk op onderzoek. Het was voornamelijk een studieproject. Specialisten uit beide landen op het gebied van water, baggeren, veiligheid, natuur, economie en scheepvaart hebben bekeken wat kan en wat nodig lijkt. Onder leiding van een Stuurgroep werd er op basis van de onderzoeksresultaten een samenhangende toekomstvisie opgesteld. In de Stuurgroep zaten - naast AWZ en RWS - ook vertegenwoordigers van de beide 'natuur'-administraties AMINAL en LNV, en een vertegenwoordiger van de provincie Zeeland.

Bij de voorbereiding werd er veel aandacht besteed aan de samenwerking tussen Nederland

en Vlaanderen. Gedurende de periode dat het project heeft geduurd werd er veel kennis uitgewisseld en werd de samenwerking hechter. Dat geldt zowel voor de onderzoekers, als voor de beleidsambtenaren.

Drie functies:

In de Langetermijnvisie staan drie functies centraal:

- Veiligheid tegen overstromingen
- Toegankelijkheid van de Schelde-havens
- Natuurlijkheid van het fysische en ecologische systeem

Er werd steeds gekeken naar deze drie functies. Wat is de situatie op korte termijn, wat willen we over zo'n dertig jaar en hoe slagen we hierin door maatregelen op middellange termijn. De functies hebben steeds afzonderlijk aandacht gekregen, maar ze staan niet los van elkaar. Als er bijvoorbeeld iets verandert voor de Veiligheid (bijvoorbeeld het verhogen van een dijk), dan heeft dit gevolgen voor de natuur in het gebied. Zo werd er steeds afwisselend gewerkt aan de visies voor de afzonderlijke functies en aan de integrale visie. Anders gezegd: de afzonderlijke visies werden voortdurend op elkaar betrokken. Het resultaat was een Langetermijnvisie, waarin de drie functies herkenbaar naar voren komen en waarin tegelijkertijd hun samenhang wordt benadrukt.

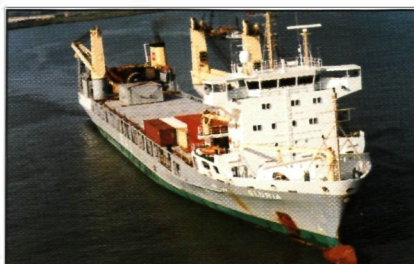
2001

Op 18 januari 2001 stelde de Technische Schelde Commissie de Langetermijnvisie als document vast. Een belangrijke fase werd daarmee afgesloten, een minstens zo belangrijke volgde toen: de fase van informatie, discussie en uiteindelijke standpuntbepaling in beide landen.

Deze fase bestond uit de volgende stappen:

- Het overleg van de betrokken ministers van beide landen over de procedure van de besluitvorming;
- De informatie- en consultatieronde in de regio (in Vlaanderen en Nederland) over de inhoud van de Langetermijnvisie;
- Het bepalen van een standpunt van de Vlaamse regering over de uitwerking van de Langetermijnvisie en het debat in het Vlaamse Parlement;
- Het stellen van een officiële vraag van Vlaanderen aan Nederland;
- Het bepalen van een standpunt door de Nederlandse regering over de uitwerking van de Langetermijnvisie;
- Het overleg van de betrokken ministers van beide landen over de procedure van de besluitvorming;
- De behandeling van de Langetermijnvisie en het regeringsstandpunt in het Nederlands Parlement.

Standpuntbepaling

Kort na de vaststelling van de lange-termijnvisie door de technische Scheldec commissie, kwamen de bevoegde ministers samen te Kallo op 5 februari 2001. De minister van Verkeer en Waterstaat, T. Netelen-bos en de Vlaamse vice-minister-president, S. Stevaert ondertekenden een Memorandum van Overeenstemming, waarin onder meer de vervolgprocedure werd vastgelegd. Zo engageerde Vlaanderen zich om tot een Vlaams standpunt te komen voor 1 juni 2001. Nederland zegde toe om zes maanden na de Vlaamse standpuntbepaling hierop een antwoord te verstrekken.

Buiten de informatieverstrekking aan diverse belanghebbende instanties en groepen, zoals de havenkringen, de betrokken administraties en het V.I.W.C., organiseerde de commissie van Openbare Werken en Vervoer in het Vlaams Parlement een uitgebreide discussie over de LTV. Gezaghebbende specialisten in morfologie, ecologie en mobiliteit gaven een beoordeling over de benadering van deze materies in de lange-termijnvisie. Op dit forum kwamen ook de reders, de goederen-behandelaars, de havenbesturen en de maatschappelijke actoren zoals de natuurverenigingen uitgebreid aan bod.

Deze discussie heeft uiteindelijk geleid tot een resolutie die met grote eensgezindheid in het Vlaams Parlement werd gestemd. De resolutie omvatte een integrale visie over de verschillende functiedo-meinen van het Schelde-estuarium. Enkele belangrijke uitgangspunten zijn: het behoud van de fysieke systeem kenmerken van het

estuarium, het verhogen van de veiligheid tegen overstromingen en het verhogen van de toegankelijkheid van de Schelde havens door een toekomstige verdieping tot 12 m 80.

Deze resolutie werd bevestigd door een regeringsbeslissing, die op 31 mei 2001 officieel aan Nederland werd medegedeeld.

Vanaf het ogenblik dat de officiële Vlaamse vraag in Nederland bekend was, kwam daar de discussie goed op gang. Er werd uitgebreid overleg gepleegd voornamelijk met de bestuurders van de provincie Zeeland. Ook deze discussie heeft in Nederland tot een regeringsbeslissing geleid, alsook tot een bespreking in het Nederlands parlement. Zoals de ministers hadden afgesproken

werd dit Nederlands standpunt voor 1 december 2001 aan de Vlaamse regering medegedeeld.

Het ligt nu in de bedoeling dat beide landen samen een ontwikkelings-schets 2010 uitwerken die voldoet aan beide regeringsstandpunten. Hiervoor zal een strategische m.e.r. en MKBA worden uitgewerkt in een gemeenschappelijke projectorgani-satie. deze studies die ook door de beide parlementen werden gevraagd, zullen ca. twee jaar in beslag nemen. Dit moet leiden tot een aantal concrete projecten in de verschillende functiedomeinen van het Schelde-estuarium. Op 4 maart zullen de beide bevoegde ministers in Vlissingen terug samen komen om hierover vervolgspraken vast te leggen in een nieuw Memorandum van Overeenstemming.

Informatie

De Langetermijnvisie vindt u terug op de website: <http://www.scheldenet.nl> en via een link op <http://www.awz.be>.

Bij de Langetermijnvisie is een Toelichting geschreven. Daarin is ook achtergrondinformatie opgenomen.